

Kvetinárstvo Mariana

Úvodník by som najradšej začala pozitívnymi myšlienkami, ktoré by nás potešili a pritiahli vašu pozornosť a mali chuť obecné noviny nielen prelistovať ale aj prečítať. Žiaľ, nemôžem obísť ani momentálnu situáciu na celom svete. Vyše dva roky poznačené pandemiou zasiahli všetky oblasti života a spoločnosti. Pandémia/pantos- všetko, demos-národ, ľud/ spôsobil globálne spoločenské a ekonomické narušenie. Zasiahla do života rodín, nás všetkých na celom svete. Ešte

sme sa nezbavili obťažujúcej povinnej ochrany, rúšok a respirátorov, a už na nás vystiera ďalšia katastrofa v podobe vojny, ktorá visí nad nami ako Damoklov meč. Hrôzy vojen väčšina z nás pozná len z hodín dejepisu alebo z rozprávania starých rodičov. Vojna je, keď sa zabíjajú ľudia, ktorí sa navzájom nepoznajú, na rozkaz ľudí, ktorí sa dobre poznajú ale navzájom nezabývajú. Denne nás desia správy, ktoré sa ťažko počúvajú a čítajú. Ešte ťažšie je pre mňa o týchto udalostiach písať. Žiadne choroby nesmú zničiť našu vôľu žiť. Žiadna situácia nás nesmie zlomiť.

Slniečko pomaličky vystiera svoje jarné teplé lúče a derie sa von z mrakov. Na parapetných doskách majú už mnohí z nás truhlíky so zasadenými semienkami. Akonáhle vystrčia svoje prvé zelené lístky, verím, že potešia vaše oči aj dušu. Pookrejeme v teplejšom počasí v záhradníčení na našich záhonoch a na chvíľu zabudneme na všetko zlo, ktoré nás postretlo. Jar nám ukáže svet v iných farbách, prídu krajšie dni.

Keď jarné kvety kvitnú a slnko hreje, tak príroda svoju náruč každému dopraje. Želáme Vám krásne Veľkonočné sviatky a radosť z každého prežitého dňa. Nech Váš dom je plný pokoja, stôl hýri hojnosťou a srdcia blízkych sú naplnené láskou.

Mgr. Jolana Majzlanová

Mária Jurkovičová

Všetkým, čo vojnu chcú

Sa spýtajte,
ó, spýtajte sa materí,
či túžia za vojnou, keď deti usávajú,
či túžia zas blúdiť od dverí do dverí
s batôžkom perín – k tým, čo strechu
dajú!

Otcov sa spýtajte!
Tých otcov skúpej reči,
čo s tajnou pýchou rast synov sledujú-
či sa im chce do múk, hrôz a nebezpečí
rozbíjať svet, čo sami tak budujú!

Detí sa spýtajte!
Ich očiek ako studne...
Nuž?...Kto si trúfa ich zavalit' pohromou?
Kto túži zbaviť ich matiek ruky vlúdnej,
priniesť im hlad a strach – dať trosky za
domov!

A všetci skríknu: Mier!

A všetci skríknu: Nie!

Svet túži skvitnúť už radostnou obnovou.

Kto požiar zapáli, nech v ohni zahynie!
Mier musí vyhrať boj na slávu domovov!

Mária Rázusová – Martáková

Norika Mokrá

Kalendár vývozu odpadu z PET, VKM (tetrapak), kovov

APRIL	MAJ	JÚN	JÚL	AUGUST	SEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
8.	13.	10.	8.	12.	9.	14.	11.	9.

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

V tomto roku sa zišlo obecné zastupiteľstvo jedenkrát, a to 23.2.2022. Obecné zastupiteľstvo prijalo uznesenia, ktorými:

1. zobralo na vedomie:

a) správu o plnení uznesení z predchádzajúcich zasadnutí obecného zastupiteľstva a správu o činnosti obce, v ktorej starosta obce informoval:

- odkúpenie a prenájom pozemku pod bufetom a prístreškom na futbalovom ihrisku

podľa telefonickkej komunikácie so zamestnankyňou SVP, š.p., na úseku správy majetku, zmluva o nájme pozemkov pod bufetom aj prístreškom bola predložená na odsúhlasenie Ministerstvu životného prostredia SR

- majetkovo-právne usporiadanie formou zámeny starého a nového koryta Lihotského potoka na vybranom úseku na základe stanoviska geodetickej spoločnosti sa momentálne nedá vyhotoviť geometrický plán, ako podklad k zámene pozemkov, nakoľko výmera parcely tak ako je vedená v katastri, je v nesúlade po jej zameraní v teréne; je preto potrebné uskutočniť opravu výmery parcely v katastri; až po oprave bude možné geometrický plán vyhotoviť; požiadavka na opravu údajov v katastri sa realizuje v súčinnosti s geodetickou spoločnosťou, ktorá podala na kataster žiadosť o opravu v decembri minulého roka

- rekonštrukcia Domu smútku v časti Dedina

ostatný kontrolný deň sa uskutočnil dňa 26.11.2021, ktorého účelom bolo zadefinovanie väd a spôsob ich odstránenia; podľa dohody sa začne s odstraňovaním väd a nedorobkov hneď, ako to počasie umožní. Vzhľadom k tomu, že sa budú realizovať aj betonárske práce, k odstráneniu väd a nedorobkov sa pristúpi až keď prestane mrznúť.

- parkovisko pri cintoríne v časti Kolónia

v priebehu mesiaca marec prebehne prieskum trhu na výber zhotoviteľa stavebných prác; dovtedy by mali byť odstránené všetky stavby, ktoré sa nachádzajú na pozemkoch dotknutých výstavbou parkoviska; dreviny, ktoré prekážajú pri výstavbe parkoviska budú odstránené v zmysle povolenia Okresného úradu Prievidza do 15.3.2021

- parkovisko pred bývalým Tatranábytkom

v zmysle požiadaviek SSC, a.s. zo dňa 12.11.2021, bola opakovane dopracovaná projektová dokumentácia a bola opätovne predložená na vyjadrenie SSC; projektová dokumentácia je taktiež postupne predkladaná všetkým dotknutým orgánom štátnej správy a ostatným účastníkom konania za účelom získania stanovísk k územnému a stavebnému konaniu

- prepojavacia cesta medzi oboma časťami obce stretnutie s projektantom za účelom definitívneho určenia koridoru a návrhu stavebného riešenia prepojavacej cesty sa uskutočnilo 22.2.2022. Jediná vec, ktorú ešte treba posúdiť, je kategória, v akej bude komunikácia vybudovaná.

- odkúpenie areálu bývalého SOU nábytkárskeho

podľa posledných informácií bude materiál týkajúci sa odpredaja areálu zaradený do marcového rokovania zastupiteľstva TSK – podľa informácií k 15.3.2022, až do májového zasadnutia zastupiteľstva TSK

- výrub drevín v koryte Lihotského potoka

rozhodnutie na výrub drevín bolo vydané, ešte sa čaká na právoplatnosť

- miera separácie v našej obci za rok je 38,30% a to po započítaní BRO 62,8 tony;

- od 1.4.2022 má obec za povinnosť zverejňovať zmluvy nielen cez svoje webové stránky ale aj cez centrálny register zmlúv a taktiež je k 31.3.2022 účinná novela zákona o verejnom obstarávaní, čo opäť znásobí náročnosť celého systému verejného obstarávania

b) informáciu o rozpočtovom opatrení č. 12/2021 v kompetencii starostu obce, ktorým sa mení rozpočet obce na rok 2021

c) informáciu o rozpočtovom opatrení č. 1/2022 v kompetencii starostu obce, ktorým sa mení rozpočet obce na rok 2022

d) správu hlavného kontrolóra obce o kontrolnej činnosti za rok 2021

e) správy hlavného kontrolóra obce o výsledku kontroly č. 1/2022 – 1, 1/2022 – 2 a 1/2022 – 3

f) žiadosť neverejného poskytovateľa sociálnej služby o finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 75 ods. 1 – 5 zákona o sociálnych službách

2. schválilo:

a) správu o plnení uznesení z predchádzajúcich zasadnutí obecného zastupiteľstva a správu o činnosti obce

b) predaj nehnuteľností – pozemok parc. č. 42/2, k.ú. Pravenec, zastavaná plocha, o výmere 3 m², a pozemok parc. č. 42/3, k.ú. Pravenec, zastavaná plocha, o výmere 17 m², oba pozemky vytvorené geometrickým plánom č. 263/2021, za cenu 6,75 eur/m², z dôvodu hodného osobitného zreteľa, pre žiadateľku Moniku Hoffmanovú

c) zámer odpredaja pozemkov parc. č. 276/2, o výmere 51 m² a 276/3, o výmere 46 m², podľa GP č. 237/2021, vyhotoveného spoločnosťou GEOMAP Prievidza, s.r.o., z dôvodu hodného osobitného zreteľa pre žiadateľku Zuzanu Krebesovú

3. neschválilo:

a) žiadosť spoločnosti Kinet s.r.o. o udelenie súhlasu s umiestnením rozvodov optickej siete nad povrchom zeme

b) žiadosť Jaroslava Kmeťa o prenájom časti pozemku parc. č. 222, k.ú. Pravenec

c) zámer odpredaja pozemkov parc. č. 914/4 a 914/3, k.ú. Pravenec

4. postúpilo:

a) žiadosť neverejného poskytovateľa sociálnej služby o finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 75 ods. 1 – 5 zákona o sociálnych službách na prejednanie do komisie pre financie a správu majetku a do sociálnej komisie.

Celé znenia dokumentov si môžete preštudovať na stránke www.pravenec.sk

Ing. Róbert Mikulášik - starosta obce

Zimné radovánky

Zima bez snehu sa deťom neráta. Bolože to radosti, keď konečne v januári napadol. Stromy aj domy prikryl snehovou prikrývkou a cesty aj chodníky získali žiarivý lesk. Deti sa tak konečne tešili. S radosťou stavali snehuliakov, vyšlapávali chodníky v nedotknutom snehu, ale hlavne využili naše lúky a kopce na sánkovanie. Mínusové teploty priali tento rok aj korčuľovaniu. Tenisový kurt sa zmenil na ľadovú plochu a prilákal nielen deti, ale aj dospelých, a to z našej, i z okolitých obcí. Bolo treba často polievať aj odhŕňať a to si vyžadovalo čas aj ochotu. Tejto úlohy sa bravúrne zhostili Peter Klimant a Jožko Majzlan so svojimi pomocníkmi, ktorým touto cestou za všetkých ďakujeme.

Jolana Bobocká

Zimné slávnosti Hornonitria

Tento rok Popolcovou stredou sa v Kultúrnom dome v Pravenci uskutočnil 29. ročník Zimných slávností folklóru. Fašiangové tradície prezentovali tri folklórne skupiny z hornej Nitry - Sielnica z Lazian, Hájiček z Chrenovca-Brusna pripravili fašiangovú zábavu s tradičnými maskami, Lubená zas "licitovala", čo mládenci po domoch potajomky nakradli. So Sielnicou sme nakoniec basu pochovali. Program Zimných slávností Hornonitria pokračoval v Porube na podujatí Deň detského folklóru kde roztancovali všetky detské folklórne súbory Malá Lubená z Poluvsia, Malá Sielnica z Lazian a Malý Vtáčnik z Prievidze.

MK

Marec – mesiac kníh

Prečo by sme mali čítať? Kniha je zdrojom múdrosti a informácií. Pomáha k rozširovaniu slovnej zásoby, podporuje aj schopnosť správne písať. Dokáže vytvárať svoj vlastný svet, rozvíja fantáziu, zavedie ťa do nepoznaných krajín a dovolí snívať.

Na Michala Škombára som natrafila na facebooku a zaujal ma jeho životný osud. Poprosila som ho o rozhovor do našich obecných novín.

Volám sa Michal Škombár, mám svalovú atrofiu a väčšinu života som strávil na prístroji. Prednedávnom som oslávil okrúhlych tridsať rokov, no čoraz viac si uvedomujem, že vek je len číslo a záleží na našom vnútornom nastavení.

1. Vaše zdravotné problémy nie sú závideniahodné, napriek tomu ste sa rozhodli, že začnete písať. Čo alebo kto vás podnietil, inšpiroval k písaniu?

V dospelosti som sa opäť po dlhej dobe vrátil ku knihám a začal som ich hľadať jednu za druhou. Boli to knihy, ktoré ma očarili svojou slobodou. Pri filmoch existujú obmedzenia v podobe financií, ktorých scény je možné natočiť, a ktoré nie. Pri knihách niečo také nejestvuje a jediné, čo môže príbehu pridať mantinely je autorova predstavivosť.

2. Aký žáner preferujete vo svojich knihách a prečo?

Veľmi rád píšem fantasy a sci-fi príbehy, pretože bežný život by som nedokázal tak podrobne opísať ako by si ho zaslúžil, nakoľko som ho ani nikdy nežil.

3. Koľko a akých titulov kníh ste už napísali?

Doposiaľ mi vyšlo päť kníh. Prvé dve Druhá šanca a Pravá tvár tvoria sériu. Na rozhraní dvoch svetov bol príbeh, ktorý mi dlho vrtal v hlave. Štyria chlapci bola moja prvotina zo slovenského prostredia. Moja novinka Kto si? je poctou môjmu dedkovi a zároveň som sa snažil ponúknuť príbeh, ktorý sa môže týkať mnohých ľudí.

4. Kto je vám vo vašom živote a v písaní nápomocný?

Určite si nedokážem predstaviť život bez rodiny, ktorá mi vo všetkom pomáha. Pri písaní rád rozoberám nápady s Bohom.

5. Kde môžu čitatelia nájsť vaše knihy, prípadne sa s vami stretnúť?

Dajú sa zaobstarať prakticky všade, no ja odporúčam Martinus kvôli ich ľudskej stránke obchodu. Chodievam napríklad na Bibliotéku, najväčší knižný veľtrh u nás a keď pominie korona, určite naň aspoň zájdite. Je to zakaždým obohacujúco strávený čas.

6. Čo odkážete svojim čitateľom?

Vyvyšujme vo svojom živote pekné okamihy nad tými ťažkými a nedovoľme, aby sa ich role obrátili.

7. Videla som vás s cigaretou v ústach. Je to vaša jediná neresť alebo potešenie?

Cigary si dávam hlavne pri špeciálnych udalostiach, je to môj druh oslavy. Takisto zbožňujem dobrú kávu, bez ktorej by som asi nedokázal pracovať.

Článok aj rozhovor budem ešte dlho spracovávať, nakoľko ma nenechal ľahostajnou. Človek, ktorý je príkladom toho, že sa netreba nikdy vzdávať. Ďakujem za rozhovor a prajem množstvo čitateľov a všetko dobré na vašej ceste životom.

Spracovala: Mgr. Jolana Majzlanová

Lekári v našej obci

Rozhovor s Mudr. Karolom Zeleníkom

1. Popíšte nám svoj krátky životopis/ bydlisko, štúdium, prax/

Som rodák z Topoľčian. Vyrastal a detstvo som prežil u babky vo Valaskej Belej- laz Kopanice. Tých lazov je tam údajne 99. V lone krásnej prírody, bez elektriny, som sa pri petrolejke učil čítať a písať. Po presťahovaní sa k rodičom do rodinného domu v Bystricianoch som tu v roku 1966 dokončil aj základnú deväťročnú školu. V rokoch 1970-1976 som študoval na LFUK/ Lekárska fakulta Univerzity Komenského Bratislava/ v Martine- smer všeobecné lekárstvo, kde som aj promoval. V júli 1976 som nastúpil ako sekundárny lekár v NsP Handlová. Cirkuloval som tu v rámci predatestačnej prípravy na jednotlivých oddeleniach- chirurgia, interné, ARO, ale aj gynekológia a pôrodníctvo. Nebohy otecko chcel mať zo mňa chirurga, no jeho sen sa nesplnil. V rámci cirkulácie v NsP Handlová som bol zaradený aj do lekárskej pohotovostnej služby, ktorých bolo 5- 7krát za mesiac / sviatky, soboty, nedele, všedné dni/. Slúžila sa aj chirurgia a gynekológia, odvádzali sa aj pôrody, služieb nebolo málo. Tu som pričuchol k tomu, čo robím už 42 rokov. V roku 1978 som získal atestáciu z odboru gynekológia a pôrodníctvo. Do roku 1980 som pracoval ako sekundárny lekár gynekologicko- pôrodnického oddelenia NsP Handlová. Odtiaľ ma preradili na uvoľnené miesto v Nitrianskom Pravne ako ambulantný gynekológ, nakoľko nitriansko- pravnianska dolina spádovo patrila pod NsP Handlová. Naďalej som chodil v tzv. klinických dňoch operovať do služieb NsP v Handlovej. Do roku 2000 som odrodil približne 500 tehotných žien, dúfam, že spokojných. V roku 1981 sa pri závode Tatranábytok Pravenec

otvorilo nové zdravotné stredisko, v rámci ktorého bola zriadená ženská ambulancia, kde som začal ordinovať na jeseň, dva dni v týždni. A tak je to doteraz. V roku 1995 po odštatnení zdravotných stredísk a ambulancií pracujem ako neštatný ambulantný gynekológ.

2. V Pravenci ste už vyše 40 rokov, vystriedali ste aj viacero sestričiek. Pamätáte si ich mená?

Moja práca ma vždy bavila, možno aj vďaka sestričkám, ktorých sa vystriedalo niekoľko. Spomeniem Schimovú Helenku z Nitrianskeho Pravna, Ľubicu Fitzelovú z Poruby, Zitku Gromovú z Pravencia a terajšiu sestričku Anku Muchovú z Malinovej. Vždy milé, príjemné, ochotné, zručné, pacientkami obľúbené. Aj touto cestou im ďakujem.

3. Čomu sa najradšej venujete vo svojom voľnom čase?

Mám až dve záhrady, nesadím, nesejem, neokopávam, to skôr manželka, ale zveľaďujem chatky. Turistika je moja srdcovka, sledujem aj aktivity turistického oddielu v Pravenci. Sú výborní. Mám prejdené Vysoké Tatry, Nízke Tatry, Malú aj Veľkú Fatru, Slovenský raj. Svoj čas venujem aj svojim štyrom vnúčencom, pre ktorých by som chcel byť dobrým dedom.

4. Ako ovplyvnil vašu prácu momentálny kovidový čas?

Žijeme už dva roky divné, kovidové časy. Pracujeme, ambulujeme v normálnom režime za dodržiavania všetkých hygienicko- epidemiologických opatrení.

5. Čo odkážete dievčatám a ženám ako gynekológ?

Návštevnosť na gynekologickej ambulancii klesla, čo ma mrzí. Týmto apelujem na všetky ženy. Gynekologická prevencia je dôležitá, preto ju netreba podceňovať a chodiť pravidelne.

6. Hippokratova prísaha a zachovanie lekárskeho tajomstva vás zaväzuje k mlčaniu. Napriek tomu môžete prezradiť nejaké momenty/ smutné, veselé/ z vašej práce?

Moje povolanie, tak ako každé iné, má aj svoje radostné i smutné chvíle. Bol som vždy šťastný, spoločne s mamičkou, keď som na svet priviedol zdravé dieťa, z každej zoperovanej pacientky. Nešťastný som, aj budem, keď nemôžem pomôcť manželským párom, ktorí sa pokúšajú o dieťa a potom príde nezodpovedná tehotná žena a žiada o prerušenie tehotenstva. To sú bijúce sa kontrasty. Smutný byvam aj z pacientok, ktoré neboli na gynekologickým vyšetrení desiatky rokov a prídu s onkologickým ochorením v pokročilom štádiu. O tom je vlastne aj spomínaná prevencia.

Rozhovor spracovala Mgr. Jolana Majzlanová

Dieťa divočiny

O Natanaelovi Šebestovi sme písali v septembrovom čísle 2020. Na majstrovstvách Slovenska v 3D lukostrelbe získal titul Majster Slovenska v kategórii kadetov v najťažšej disciplíne primitívnych a historických zbraní. Natanael je študentom 1. ročníka Piaristického gymnázia v Prievidzi. Mám z neho pocit, že sa vrátil do iného storočia. Jeho záujmy sú dosť netradičné. Profesionálne sa venuje tradičnej lukostrelbe, vďaka svojmu otcovi. K prírode mal odjakživa vzťah aj vďaka čítaniu westernov- Cooper, May aj Pán prsteňov. Zaujíma ho survival- skills, čiže umenie prežiť v divočine. Tieto záujmy sa viažu aj s poľovníctvom a lovom. Miluje prácu s drevom a kožou, priúča sa kováčstvu, kreslí, hrá na gitaru, píše príbehy z obdobia stredoveku. Zo športu ho baví atletika, prekážkové behy typu Spartan race a dlhé vytrvalostné behy, bike jovingu a canicrossu – preteky so psom na bicykli. Chce začať so šermom, sokoľiarstvom a jazdeckom. Všetky jeho záľuby navzájom súvisia. Keď chce nakresliť vlastnú mapu, musí sa naučiť niečo o kartografii. Keď nájde zaujímavý kameň, tak študuje geológiu a archeológiu.

Jeho nevšedné záujmy by mohli inšpirovať mnoho mladých ľudí, ktorí by za takéto aktivity zamenili za počítač, tablet a telefón.

Spracovala Mgr. Jolana Majzlanová

Kedysi dávno siahla náš chotár od Nedožier až po dnešné Slovenské Pravno. Ešte v 13.st. nám z neho ukrojil kráľ Bela IV., ktorý nám odňal celú turčiansku časť aj s Vyšehradom. Solku aj s Kostolom Panny Márie na Vyšehrade sme darovali mníchom z dnešného Kláštora pod Znievom v roku 1257 a v nedávnom novoveku sme prišli aj o Majzel-Vyšehradné. Tým sa ustálil náš chotár v dnešných hraniciach.

Severnú hranicu tvorí Cigánsky, alebo inak Vyšehradský potok, ktorý vyviera pod Vyšehradom, preteká Čertovou dolinou, Zápotôčkami, Cigánmi a vlieva sa do Nitry. Nitra tvorí západnú hranicu od najstarších známych dejín. Oddelovala nás od Bojnického panstva, teraz od chotárov Nitrianskeho Pravna a Poluvsia. Od Nedožier nás z juhu oddeluje bezmenný potok a východná hranica prebieha po hrebeni Žiarov.

Niekedy bolo pomenovaných oveľa viac chotárov ako je tomu dnes. Súvisí to s intenzívnym využívaním každého kúska zeme, rozdrobenosťou, ale aj s väčším počtom majiteľov. Náš chotár možno schematicky rozdeliť na tri časti - najväčšiu časť tvoria lesy, a to celú východnú kopcovitú časť. Pod horami sa nachádza pásma lúk, ktoré boli niekedy zväčša ornou pôdou. Rovinatú časť chotára tvorí intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda a zástavba. Do 18.st. sme mali aj lazy, ktoré ale komasáciou /sceleovaním pozemkov/ zanikli. Podobne zanikli chotárne názvy Paľaje jama, Štrblova laz, Cvenglé jama, Mäsiare kopanica. Dnes ich už nevieme lokalizovať a ani nevieme, po kom boli pomenované. Ešte dnes ale vieme lokalizovať chotáre zaniknutejšie hruba pred polstoročím: Klin, Štefané záhrada, Marišina lúka, Stanké jamy, Baláže studnička a ďalšie.

Len nedávno pribudla vo vestibule nášho Obecného úradu chotárna mapa Pravenca z roku 1894, ktorú sme dali zreštaurovať špecialistovi z Banskej Štiavnice. Okrem iného je zaujímavá aj pomenovaním všetkých chotárov. Dá sa z nej vyčítať, že najviac chotárných názvov zaniklo v okolí dnešnej Kolónie.

Nebudem menovať všetky chotáre, lebo to by vám pripadalo tak zaujímavé ako čítanie telefónneho zoznamu. Tak aspoň pár riadkov k niektorým pomenovaniam. Samozrejme našou dominantou, istotou i fundamentom je Starý háj. Podľa historikov boli háje posvätným miestom našich pohanských predkov. Niekedy stála na ňom drevená veža, triangulačný bod pre zememeračov. Pod ním je Červenica, alebo aj Červený kameň. Názov je odvodený od nápadného sfarbenia hojného kremeňa. No a potom sme už na Prielohu, lúke s najkrajším výhľadom na najhornejšiu Hornú Nitru.

Prielohom sa označuje neobrobená, nezoraná zem, alebo aj zem ležiaca úhorom. Pamätám si na nej pastiersku kolibu, ktorá niekedy v 60-tych rokoch zhorela. A prv to bolo aj miesto táborákov. Pod Prielohom bolo Dubovô, Údol a Ravence.

Práve názov Ravence je nápadne podobný názvu Pravenca. Ešte smerom k dedine máme Kopanice, teda pôdu získanú vyklčovaním a smerom k cintorínu Čerene jarok a Krajče záhradu. Samotný cintorín sa nachádza na Kopaničkách, ale zatiaľ som nezistil odkedy. Keď k vypíleniu lúp prizvali dendrológov, tak odhadli ich vek na tristo rokov. Z cintorína až ku Gleské domu viedla „bobová dráha“ -Rajd. V dobrej zime, čo bolo v mojom detstve pravidlom, sme sa spúšťali na sánkach dole Rajdom a cieľ bol až pri Tesáre kríži. Hlavným zimným športovým strediskom boli ale Vršky. Najodvážnejší lyžiari sa spúšťali zo „Strechy“ a samovrahovia až z Kopaníc. Hlavne v nedele bola návštevnosť našich Vršiek mimoriadne vysoká. Priekopníkmi lyžovania boli

Pálešovci a Jozef Kmeť.

Južnejšie je Dúbravka a pod ňou k dedine prilepené Priedovsie. Názov je zložený, môžeme ho dešifrovať ako „priestor pred vsou“-čiže dedinou. Podobne, napr. Poluvsie, je „polovica vsi“. Okolo dediny bolo zo severu i juhu Horné a Dolné Záhumnie, teda role za humnami. Humno bolo niekedy na konci každého pozemku. Nad mlynom boli Pod Nitry, kde sme pásli husi a ešte vyššie Maľané kút, kde mal Petráš ovocnú škôlku. Na druhej strane Nitry boli Močidlá, kde sa máčalo konope, ktoré naši predkovia používali na domácu výrobu plátna. Celá Nitra -ľavá i pravá časť -bola niekedy v 70-rokoch zregulovaná. Dovtedy to boli nesmierne pôvabné prírodné zákutia, tône, sady, dokonca pravostranný potôčik, ktoré boli zlikvidované. Je pravda, že odvtedy sa skutočná povodeň v Pravenci nevyskytla, ale za cenu straty krásnej krajiny. Regulácia bola síce potrebná, ale dala sa vykonať oveľa citlivejšie.

V chotári Kľačian je tiež viacero zaujímavých názvov. Chmeľová odkazuje na pestovanie chmeľu. V podstate takmer každé panstvo si v minulosti varilo pivo a naši páni neboli výnimkou. Trniny a Podháje tvorili prechod z lesov do dediny. Na milosrdnejší osud čaká aj Luteránsky cintorín, ktorý je v nedôstojnom stave. Kedysi jeho hustosadeným orgovánom vytváral voňavú i vizuálnu uputávku.

Nezmyselným zbágrovaním zmizli ďalšie krásne partie nášho chotára -Strelnica s ovocným sadom a Vendov Klín. Strelnicu zriadili niekedy v 18.st. naši páni, a okrem nej aj rybník, ktorý však neviem lokalizovať.

Boli to všetko výrazné krajinotvorné prvky, ktoré obohacovali krásu nášho chotára. Vo vyspelých štátoch sa opätovne budujú ekologické zelené pásy, močiare, remízky. A my sme to zničili...

Pekným miestom je aj Tlčovňa, niekto ju volá aj Klčoveň. Tlčovňa a Kľačany označujú rovnaký spôsob vzniku-vyklčovaním. Trochu záhadou je Mokrad, ktorej názov je jednoznačne odvodený od slova mokrý. Močiar je totiž až pod ňou.

Samotnú Kolóniu postavili na roliach, ktoré sa volali Veľké zeme. Kedysi tam bola kuriálna, teda zemepánska osada Fričová Lehota, alebo inak aj Lihotka. Aj páni sa volali Lehotkayovci. Mali tam vraj kaštieľ, murované prízemie a drevenú nadstavbu. Preto dodnes máme Lihotskú dolinu a Lihotský potok. Podľa ústnej tradície tam mal stať aj kostolík a vraj ešte medzi vojnami tam vyorávali úlomky tehál. Tá časť Kolónie, ktorá leží na pravobreží Lihotského potoka, sa nazývala pekne: Záhradky, čo dostatočne vypovedá o spôsobe využitia. Smerom proti potoku bola Skalica. Takým istým názvom je pomenovaný aj jeden chotár v Solke. Možno to súvisí s kamenistou pôdou, aj keď sa mi nezdá, že práve tieto pozemky by boli zvlášť kamenisté.

Najstarším a dodnes zachovaným názvom je Vysoká, ktorá je akýmsi horským kútom nášho chotára.

Pod ňou, smerom k Lihotskému potoku je Obecná. Na katastrálnej mape z roku 1926 sú tam zakreslené „obecné lúky a svrčiny“. Dlhé roky sme chodili do Obcej na dubáky. Smerom ku Kolónii a k Nedožerom boli ešte Vrchy, Mezník /od slova medza/, Veľké polia, Dlhé a Lány. Od cesty k Nitre Krátke hony, Nižné a Pri mlyne -všetko zaniknuté chotárne názvy.

Celú dolnú časť chotára Kolónie zabrala fabrika, ale spomínam si na krásne smutné vrby, ktoré rástli blízko mlyna, pri škvarovom ihrisku, neďaleko Brodu. Muselo to byť niekedy pekné miesto, okolo mlyna do Poluvsia.

Naši predkovia nám vybrali naozaj utešené miesto na život!

Zostavovateľ Jozef Majzlan „Kompót“

Domáci miláčikovia

Verím v pozitívnu energiu. Či ju odovzdá človek človeku úsmevom, gestom, prívetivým slovom alebo objatím. Aj keď som niekedy spochybňovala účinok domácich zvierat na zdravotný a psychický stav človeka, presvedčila som sa, že naozaj existuje. Kedysi som chcela byť naším psom. Dožil sa úctyhodného veku vo všetkom pohodlí, láske a starostlivosti. Svoju oddanosť prejavoval túlením, štekaním a nádherným psím pohľadom. S láskou naňho spomíname. Po čase sme sa stali majiteľmi malého mačacieho najdúcha, ktorý sa dobýjal do nášho domu. Dostal najesť, napiť a už ostal u nás. Priniesol so sebou pokoj, radosť, zmizol stres.

Mgr. Jolana Majzlanová

Zvieratá sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou nášho života. Maznáčikovia zaujali pevné miesto po našom boku, a dôvodov prečo si zaobstaráť psa alebo mačku je veľa. Starší ľudia si obstarávajú miláčikov, aby im nebolo smutno, keď deti vyrastú a odťahujú sa z domu. Deti po nich túžia tak nejako prirodzene. Osamelí ľudia v nich hľadajú spoločníkov a partákov na spoločné aktivity a chorí svojich terapeutov.

Mať domáceho miláčika je veľký záväzok, čo si ale z počiatku mnoho ľudí neuvedomí. Pred tým, než si kúpime psa, mačku, či iného domáceho maznáčika, by sme sa mali zamyslieť nad tým, či sa zvládneme starať o jeho potreby, koľko času sme miláčikovi ochotní venovať, čo s ním budeme podnikať a počítať so zvýšenými finančnými nákladmi na kŕmenie a jeho zdravotnú starostlivosť. Potom prichádza na rad ďalšie rozhodovanie, a to aké domáce zviera chceme a zvládame. Vhodné je poradiť sa s niekým, kto jednotlivým rasám rozumie a dokáže nám poradiť, aký maznáčik sa k nám bude najlepšie hodiť. Mali by sme mať na pamäti, že možnosťou sú aj útulky. Zaobstaráť si zvieraťko z útulku je šlachetné, a psík či mačička z útulku nám budú robiť rovnakú radosť ako „papierové“ zviera. Počítajme však s tým, že v útulku často nevedia, akej rasy a povahy zviera je, preto prakticky nikdy nevieme, čo nám z neho vyrastie. Mnohokrát je s ním viac práce, za to sa nám ale „útulkáči“ odvdžia nekonečnou láskou a vďačnosťou. Domáci maznáčik nie je hračka a mnohí bývajú po zaobstaraní

zvieratá prekvapení, koľko času, starostlivosti a peňazí pes či mačka potrebuje. Nech už sa chystáme zaobstaráť si akékoľvek zviera, dobre zvážme jeho nároky a potreby, aby sme sa vyhli budúcim problémom. Každé zviera potrebuje kvalitnú stravu, dostatočnú veterinárnu starostlivosť, ale predovšetkým náš čas, pretože práve o čas náš domáci maznáčik stojí najviac. Ak mu to nemôžeme dopriať,

trpí a trápi sa on a koniec koncov aj majiteľ. Neoplatí sa teda svoje sily preceňovať, ale reálne si povedať, či sme schopní sa o domáceho maznáčika veľa rokov starať. Ak sme už tieto prvotné pochybnosti odvrátili a ťažké začiatky zvládli, čaká nás krásne obdobie života naplneného radosťou,

láskou a spoločných zážitkov, ktoré patria len nám a nášmu miláčikovi. Mať domáceho miláčika je podľa odborníkov prospešné nielen pre psychiku, ale i celkové zdravie. Okrem pocitu radosti prinášajú domáce zvieratká viaceré zdravotné benefity. Jednou z výhod, ktoré vedci potvrdili, je znížené riziko alergií. Tých neustále pribúda, no deti, ktoré boli v ranom detstve vystavené kontaktu s domácim zvieraťom, majú zmenené črevné baktérie, ktoré súvisia s detskými alergiami. Štúdie podporujú teóriu, že

vystavenie potenciálnym alergénom v ranom veku môže zvýšiť toleranciu voči alergiiám v neskoršom živote. Domáce zvieratká znižujú mieru stresu a úzkosti.

pokračovanie na ďalšej strane

Domáci miláčikovia

Pradúca mačka na kolenách, či pes spokojne ležiaci pri vašich nohách, to sú automaticky upokojujúce chvíle. Avšak u tínedžerov sa ukázali nižšie hladiny kortizolu - stresového hormónu aj u tých, ktorí sa venovali starostlivosti o kone. Nielen pohyb a zdravšia strava, ale aj domáci miláčik môže zlepšiť srdcovo-cievne zdravie. Najmä vlastníctvo psa môže znížiť riziko kardiovaskulárnych ochorení. Výrazným dôvodom bude to, že pes núti svojho majiteľa viac chodiť von a hýbať sa. Výskum odhalil, že majitelia domácich zvierat majú tendenciu mať nižší krvný tlak, nižšiu hladinu cholesterolu a je menej pravdepodobné, že sú obézni. To všetko je pre zdravie srdca len prospešné. Väzba medzi majiteľom a domácim zvieraťom môže mať prospešný vplyv na medziľudské vzťahy. Títo ľudia bývajú empatickejší, dokážu sa lepšie presadiť v kolektíve, najmä deti, ktoré žijú v rodine so zvieraťom, dokážu lepšie komunikovať, majú menšie zábrany v kontakte s inými ľuďmi. Dokonca sa zistilo, že ľudia s domácimi miláčikmi vykazujú pevnejšie romantické vzťahy... Aj keď zviera nedokáže vyliečiť duševnú chorobu, môže pri nej pomôcť. Veľa majiteľov domácich zvierat, ktorým bola diagnostikovaná ťažká duševná choroba, uviedlo, že ich

domáce zviera je „najdôležitejšie“ na zvládnutie ich stavu. Cítili sa tiež bezpečnejšie a mali silnejší pocit, že majú veci pod kontrolou. Najmä pes, jeho potreba hrať sa s majiteľom, nutnosť chodiť s ním von, to všetko výrazne pomáha najmä ľuďom s depresiou či pocitmi úzkosti k tomu, aby sa ich duševný stav podstatne zlepšil. Domáce zvieratá zohrávajú významnú rolu aj v živote detí. Majú dôležité postavenie pre ich celkovú pohodu a spokojný život, čo vedci dlhú dobu prehliadali. Nemôžu nahradiť súrodencov v živote človeka, ale môžu krásne vyplniť prázdne miesto, ktoré v niektorých prípadoch súrodenci pokrýť nedokážu. Je viac než isté, že vlastnenie domáceho miláčika ovplyvňuje prežívanie celkovej pohody dieťaťa a taktiež jeho vývin.

Zdroj: internet Spracovala: Klaudia Majzlanová

Canisterapia

Žiaden človek sa neochudobňuje, keď je dobrý k druhým. Presne naopak- lásku, ktorú darujeme ostatným sa nám niekoľkonásobne vráti. V decembrovom čísle Pravenčanky sme upriamili pozornosť na ErinKu- domáceho miláčika a terapeuta. Napriek svojim alergiám sa snaží zachraňovať desiatky túlavých a nechcených psíkov a mačičiek, ktoré potrebujú veterinárnu, starostlivosť, krmivo, dezinfekčné úkony, majú rôzne zdravotné problémy- kožné choroby, choroby srdiečka, úrazy a traumy.

Vďaka finančným príspevkom mojich priateľov a známych sa mi podarilo v Pravenci na Kolónii vyzbierať 93 €+ 20 € od pravidelnej prispievateľky Evky Mendelovej na účet.

Erinka sa stará o vyše 20 psíkov a mačičiek, ktoré si môžete prísť aj adoptovať. Zameriava sa nielen na liečbu a starostlivosť najdúchov, ale aj o intervenciu so zvieratkami- canisterapiu s deťmi a dospelými s postihnutím, využívajúcim pozitívne pôsobenie psa na človeka. Špeciálnu terapiu absolvovala so svojimi psíkmi v Novom domove v Prievidzi. Hlavným cieľom bolo vytvárať vhodné podmienky pre život znevýhodnených osôb formou rodinného spôsobu života. Na Strednej zdravotníckej škole v Dolnom Kubíne zaujala študentov 3. a 4. ročníka prednáškou o canisterapii.

Mgr. Jolana Majzlanová

Kde sa najesť a posediť si v Pravenci

Máte chuť na dobroty? V dennom menu v **Pub-e u Michala** na Kolónii si môžete pochutnať na utopencoch a nakladanom hermelíne k pivku. Podľa dennej ponuky si vyberiete držkovú polievku alebo kapustnicu. Na objednávku/ 24 hodín vopred/ vám doručia skvelé pečené kolená s prílohou.

Pastó Pizza v Dedine ponúka pizze rôznych druhov, burgre, minútky. V objekte je možné si zahrať aj biliard, stávkovať/ Niké, Tipos, športka/ a dobiť si kredit. Rozvoz t. č. 0949 404 787 alebo 046/ 544 12 44

Cukráreň – Monika Cagaňová

Chcete si pochutnať aj na sladkých a slaných dobrotách- zákusky, koláče, pagáče, torty k oslavám, štrúdle? Objednajte si na t. č. 0907552574, Pravenec- Dedina, č. 152

Futbalové okienko

Naši futbalisti odohrali nasledovné zápasy.

VI. liga muži

Pravenec - Bystričany 7:0
V celkovej tabuľke na 1. mieste

VI. liga U19 "A" dorast

V celkovej tabuľke na 1. mieste

IV. liga - U15 "A" Sever žiaci

V celkovej tabuľke na 3. mieste

Všetkým našim futbalistom prajeme veľa síl a výborné športové výsledky v rozbiehajúcej sa sezóne.

Spracoval z <http://www.oblfzprievidza.sk/>: Mgr. Roman Mik

Nikdy nestratíš niekoho, koho nosíš vo svojom srdci. Možno stratíš jeho prítomnosť, hlas, jeho vôňu. Ale to, čo si sa od neho naučil, čo zanechal v tvojom srdci, to nestratíš nikdy.

Milí budúci priatelia a všetci známi, tak už som konečne medzi vami.

Vážanová Jarmila	66r. Pravenec 143
Ergangová Mária	67r. Pravenec 351
Obert Emil	83r. Pravenec 359
Prsárová Mária	83r. Pravenec 246
Šujan Eugen	74r. Pravenec 344

Majzlan Peter
Šišovský Daniel
Vrábelová Monika

december 2021
február 2022
január 2022

Vaše nápady, pripomienky, postrehy a príspevky radi uvítame aj v nasledujúcom čísle.

S vašou spoluprácou bude čítanie našich novín pestrejšie a zaujímavejšie pre všetkých.

Vašu poštu prijímame: V obecnej schránke, ktorá je umiestnená na OcÚ Pravenec a v časti kolónia v obecnej knižnici. Na e-mail: pravencan@centrum.sk

Pravenčan(ka) - noviny pre občanov a priateľov obce Pravenec, EČ: EV50/08, ISSN 1337-8457

Vydáva - Obec Pravenec, 972 16 Pravenec 208, IČO: 00318434, nepredajné. Redakčná rada si vyhradzuje právo na konečnú korektúru a redigovanie - úpravu textov. Nevyžiadané rukopisy, fotografie a kresby redakcia nevracia. Za pochopenie ďakujeme.

Redakčná rada - Predseda: Ing. Róbert Mikulášik, šéfredaktorka: Mgr. Jolana Majzlanová, členovia: Klaudia Majzlanová, Jolana Bobocká, Mgr. Roman Mik.

Grafická úprava - Mgr. Roman Mik. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek rozmnožovanie časti alebo celku textov, fotografií, grafiky akýmkoľvek spôsobom, v slovenskom, ale aj v inom jazyku bez písomného súhlasu vydavateľa je zakázané. Fotografie sú chránené autorským zákonom. Podpísané články vyjadrujú názory autorov a nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie a vydavateľa.